

El Cens de 1497

Les diferents causes que originaren la crisi del segle XV havien incidit també en les nostres comarques i el nostre poble.

En parlar de la visita pastoral de 1445 ens hem adonat de la pobresa dels objectes de culte i de l'absència de la meitat dels clergues o beneficiats de la parròquia i ja això ens marca la pobresa de la gent i la davallada de la població.

En el cens, ja estudiat, de 1365, Almenar era un poble gran amb 317 focs o famílies. A la darrereria del segle que estudiem, l'any 1497, només trobem 91 focs a la vila i 4 a Torre de Sant Maria. Si aquells focs de 1365 suposaven uns 1.425 habitants, en el cens que ara estudiem haurien davallat fins a la ratlla de 427, amb una pèrdua d'un miler de persones, és a dir, d'un 71%. La davallada va ser, doncs, força important. És cert que les dades dels cens antics no són objectivament massa fiables. Els reis solien ordenar-los per a distribuir els impostos, per aquesta raó, si podien, els pobles amagaven alguns focs. Tot i això, són les úniques dades de què disposem i són sempre, al cap i a la fi, una guia per a conèixer el nombre d'habitants.

El que sí és cert és que la disminució va ésser gairebé general si ens atenim només a aquesta petita mostra:¹

	Any 1365	Any 1497	%
Almenar	317	91	-71,3
Gimenells	44	14	-68,2
Alguaire	109	102	-6,4
Seròs	141	129	-8,5
Aitona	113	145	+28,3
Montagut	58	24	-58,6
Lleida	2.234	829	-62,9
La Seu d'Urgell	294	199	-32,3
Tremp	163	92	-43,5
TOTALS	3.473	1.625	-53,2

Per què uns pobles (Lleida, Almenar, Gimenezs, Montagut) perden més del 50% dels seus habitants, d'altres (Tremp, la Seu d'Urgell) del 30 al 40%, alguns (Alguaire, Seròs) no perden ni el 10% i en canvi Aitona té un bon increment de més del 28%?

Seria bonic fer un profund estudi de les causes i circumstàncies d'aquest fet, que nosaltres ara no podem fer ni s'hi adiu.

Aquestes pèrdues seran en part alleugerides per la immigració de francesos, sobretot, pagesos i pastors que començaran a arribar a les nostres terres.

¹LLADANOSA: Història de Lleida, I, 492; II, 189-190.

Martí i Solsona, F. (1991), 'El segle XV, temps de transformació i de crisi. A Ajuntament d'Almenar (Ed.), Almenar. Història i Gent (pp. 167-168). Ajuntament d'Almenar

Durant el Mercat el Punt d'informació
estarà situat a casa Tonot (C/ Major, 9)

Els dos dies es podrà visitar el museu casa Tonot,
la presó, la capella de sant Antoni i l'Església

Organitza:

Paeria d'Almenar

Amb el suport de:

Diputació de Lleida

La força dels municipis

INSTITUT
ESTUDIS
ILERDENCS

8 i 9 de juny de 2024

